

Szerkesztőségi iroda:

Főpác, Csulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Pollák Mór könyvnyomdája,
horá a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Házipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:
csütörtökön és vasár ap.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz, hordva, vagy
vidékre postán küldve

Egész évre ... 6 ft — kr.

Fél évre ... 3 ft — kr.

Negyedévre ... 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorát, vagy
annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Törökország veszedelme.

(-) Csapás csapásra éri a török nemzet. Kilenc hónapi kétségbeesett borzasztó küzdelem után végre teljesen megtört. Miután a Sipka szoros muszka kezébe került, nincs kilátásunk többé, hogy Drinápolyig feltartóztatassanak az orosz hadak. Onnan pedig — mint mondók, egyenes út vezet Konstantinápolyba. Nis várának kapitulációja váratlanul lepte meg még az orosz fővezényletet is. Milán tehát hatalmába ejtette általa O-Szerbia északi részét, Antivári eleste által pedig Nikica szerezte meg Montenegrónak, vagy jobban mondva Oroszországnak a biztos kikötőt az adriai tengeren.

Most már két aránytalan hadsereg áll egymással szemközt. Az orosz szerb-oláh csapatok oly tekintélyes számmal állanak, hogy e tekintetben Törökország védelme még a legvéresebb remények szerint is lehetetlenné vált. A legnagyobb török hadtest ott áll, a hol épen semmi hasznát sem lehet venni: Bulgáriában. Ichtimon körül volna 30,000 ember, de ez még arra is kevés, hogy Gurkót feltartóztassa.

Az ellenséges csapatok létszáma ijesztő nagyságban áll előttünk. Körülbelül így oszlanak fel:

Widdin körül 20,000 roman és szerb. Nis-nél 18,000 szerb. Sofiánál 50,000, Sipka-Tirnovánál 130,000, a Lomnál 70,000, a Dobrudzában 50,000 orosz katonával. E roppant sereggel a porta Ruméliában legfőleg 50,000 és Bulgáriában szintén csak 50-60,000 embert állíthat szemben. A törökök eddigi veszteségei valóban iszonyúak. A sipkai katasztrófa előtt már százthúzezer emberök jutott fogságba, kik közt 8000 sebesült van — Orosz hivatalos jelentések szerint, a különböző csatáteleken az oroszok 96,000 török hullát temettek el: vízbe fulás után 2000 török halt meg. Így január elejéig a török sereg 218,000 embert veszített azon betegek és sebesültek nélkül, kik a török kórházakban vannak. Minthogy időközben az utolsó tíz nap alatt ismét legalább 30,000 embert veszthetnek, a véderő létszáma olyan óriási apadást mutat, hogy azt sikeres akcióra képesnek tekinteni nem lehet.

Ilyen állapotban ne csudálkozzunk, ha Törökországban a lelkesedést végelkeseredés váltotta fel. A lehangoztás s a kormány iránti bizalmatlanság napról-napra növekszik. Közélebről kitört az elégtelenség a parlamentben is.

Fiába! A török had-ezényletet a palota hősei tönkre tették. A Balkán-vonalon tett haszontalan intézkedések csak arra valók, hogy még inkább biztosítsák Oroszországnak a könnyű sikert. A Sipka-szoroson átnyomult gyalogság már Eski-Zágrát is megszállotta, utját pedig feltartóztatlanul folytatja Drinápoly felé.

S ezen tényállásokkal szemben Európa még mindig hallgat. Anglia késlekedő magaviselete ketyelkeket támasztott bennünk. A hatalmak fegyverszünetre gondolnak ugyan, de a kivétel mind több-több akadályra talál.

Pedig most már a fegyverszünet, és csak is ez mentheti meg Törökországot. A mi vér még ezután kifoly, az mind az égre kiált s annak átka legelső sorban a Damad compániára s Európá érdekelt államaira fog szállni.

Fegyverszünet, hol késel az éji homályban?

* Az osztrák-magyar-oláh egyezményi vámtariffa életbe lépett s a régi érték és különleges vámok megszűntek. Miután Bukarest és Bécs közt többé semmi nehézség sem forog fenn, az új szerződés e napokban közöltetik.

* Munkás egyletek Magyarországon alakíthatók ugyan, de nem social demokratikus címmel, irányval és szervezettel. A segélyegyletek, betegsegélyző és temetkezési egyletek nagy számban virágoznak az országban, közlönyeik szabadon, akadálytalanul hirdetik a social democratia elveit, programját, hivatkozva szerencsés zászlójuk köré, magasztalván az elvek külföldi hőseit, mártírjait s megünnepelevén válogatás nélkül annak emlékeit. Ausztriában és Magyarországon tiltja azonban a törvény, hogy bevallottan ily céllal társuljanak a munkások s ha alakul, mint alakult a többi közt a fővárosban is, akkor minden gyűlést csak bejelentés mellett tarthatnak. A belügyminiszterium rendeletet intézett a felmerülő visszaélések ellen, melynek megjelenése nem éppen szomorú bizonyítéka rendőri viszonyainknak, mert szükséges a figyelmeztetés, ha a meglevő törvények tiszteletben nem tartatnának.

A HÁBORÚ.

A balkáni harc téren, a törökökre nézve elenyészett a siker minden reménye. A Sipka-szoroson átnyomult Radecky hadtestének jobb szárnya már összeköttetésbe jutott Gurkó tábornok seregével, mely Szófiából, hol a szerbek maradtak helyőrségnek, már megindult Tatarbazarcsk felé. Az Ichtimannál volt török csapatok már Tatarbazarcsk sültről hátrálnak s Fillippoppelt is kiűrtik.

A Sipka-szoroson át hír szerint már 80,000 orosz kelt át, s Jeni-és Eski-Zágrát megszállotta a Tundsa-völgyében.

A Sipkaszoros felől hirtelen előtört oroszok egyetlen csapással elfoglalták Drinápolyt, s ez esetben a rumeliai török sereg Tatarbazarcsk környékén el lesz fogva, Drinápolytól pedig Konstantinápolyig az út nyitva lesz az oroszok előtt.

Ha a fegyverszünet gyorsan meg nem köttetik, az orosz sereg elárasztja egész Ruméliát. És épen ezért talán — nem fog egyhamar létre jönni a fegyverszünet.

Nis vára kapitulációja, mint újabb sürgönyök jelentik, nem föltétlenül förtött. 8000 ember tette le a fegyvert, de két szerb „tabor” a váróvból kikísérte és szabadon bocsátotta őket; a kapitulációt Lesjanin és két basa írta alá. Tíz órakor a szerbek megszállották a várost; a veszteségek igen jelentékenyek.

Antivári kapitulációja hat héti hősie védelem után következett be. A helyőrség Saban és Selim beyek vezetése alatt 1500 emberből állott, míg a polgári lakosság száma 2600 ember volt. Az Antivári előtti montenegrói útegeket a török hajóhad ágyú szétrombolták ugyan, de a fontos helyet megmennti nem tudták. A helyőrség s a lakosok az utolsó időben iszonyú szenvedéseken mentek át, s a mi csak reményök nyílt a felmentésre, ellenállottak hőiesen. De a montenegróiak a hajóhad, s a szárazföldi sereg minden ide irányuló kísérletét megghusították, s így a vár végre is kapitulálni volt kénytelen.

A sipkaszoros katasztrófáról a következőket távirják: A 16-iki divízió Skobelev alatt, mely e hó 7-én ment át a Balkánon, 8-án a Sipkaszoros kijáratánál oldalba és hátba kerülte meg a török hadállásokat s megtámadta a törököket. Ugyanazon napon Radecky, támogatva Mirski által, heves támadást intézett bent a szorosban levő török hadállások ellen. A törökök vitézül harcoltak; egyidejűleg frontban, a balszárnyon és hátban megtámadtatva, megpróbálták Kazanlikba visszavonulni. De a visszavonulás rendetlen futással jáult, s a törökök, teljesei körülvétetvén, megadták magukat. Az oroszok veszteségének nagygnak kell lenni; a törökök is igen nagyok, minthogy visszavonulások alkalmával három oldalról jövő kereszt-tűbe vették. Az elfogottak száma állítólag 15,000. Reuf csapatainak egy része, midőn a Trajan-szoros nagyon forcirozottat, visszavonult, és Eski-Zagra felé hátrált, de az oroszok ezt is elűzték. Skobelev meg a Sipkaszorosban van, s bevárja a főhad-sereg odavonulását, mielőtt Tranova felé nyomulna, hol a jambioli vasutvonal a fővonalhoz csatlakozik. A Radecky hadseregének jobb szárnyán lévő kozákok már érintkezésbe jöttek Gurko csapataival.

A török parlamentből.

Egy smyrnai keresztény képviselő Enim efendi ily panaszokkal lépett föl a kormány ellen.

„A múlt évben azt mondta nekünk a kormány, hogy 600,000 katonával rendelkezik, s mi megsza-

vaztuk az ezen számhoz szükséges hitelt. De a kormány megcsalta az országot, és a szultánt, mert kérdem: hol az a 600,000 ember? A volt szerdár ekrem, Abdul Kerim kiadta védíratát, s senkiséim farszította magát elolvasásával. En csak annyit tudok, — mond a szerdár — hogy Ruméliában csak 170 zászlóalj van. Tudni akarom tehát, hogy mi lett ebből a pénzből, a mit megszavaztak; Ki felelős azssiai vereségeinkért, hol csak 140 zászlóaljunk volt? Még egyszer kérdem, hová lett a pénz? Katonáink meztelenek és éhen halnak.

A kormánynak rég tudomása volt arról, a mire az oroszok készülődtek: miért nem tette meg a szükséges intézkedéseket? Ki felelős katasztrófáinkért? (Kiáltások: Pih! Gyalázat!) Szegény ország! Szegény nép! (Tetszés.) Miért küldték a Ház akarata ellenére a szerencsétlen expedíciót Suchum-Kaléba? Mi okból avatkoztak be a konstantinápolyi urak a háború dolgába? Ők okozták a volt szerdár bukását.

Ki a felelős? senki nem akar szólni? Hol vannak a miniszterek? Eh! nem mernek idejőnni. Miért nem küldtek idején segítséget Plevnába és Azsiába? Ki felelős szerencsétlenségeikért? Nem! a nép nem tűrhet tovább ilyen eljárást, joga van vád alá helyezni mindazon embereket, kik a nemzet legjobb vérért feláldoztak. Oroszország flotta nélkül több kárt okozott nekünk, mint mi öneki flottával. Egy szóval: mi a nép képviselői, a hibát az összes végrehajtó-kormányra hárítjuk, mely minden szerencsétlenségeinknek oka.

E beszédet élénk tetszéssel fogadták a parlamenten kívül is. A nagyvezér beadta lemondását, s a táviratok azóta meghozták az új miniszterium névsorát. De a bajok főokozója ma sincs eltávolítva. Mahmud Damad ma is uralkodik.

Fővárosi levelek.

I.

Budapest, 1878. január 10.

(Victor Emanuel. — A Petőfi-társaság II. évi naggyűlése. — Farsang. — Pestmegye nagy napja — A nemzeti zenede ünnepe.)

Fővárosi lapjaink Victor Emanuel olasz király haláláról hoznak gyászhirot, melyet az éjjeli táviró jelzett. Meghalt az olasz egység megteremtője, ki századunk második negyedének történelmében sokkal fontosabb szerepet játszott, semhogy az események nagyszerű sorában halála ne lenne fényes betűkkel felírva; ki nemzetünknek nemcsak igaz barátja, menekülteinek jeltőveje volt, hanem lovasgias, szeretetreméltó magánjellemű népszerű emelték; az ő aegise alatt született meg az Italia unita és az az Olaszország, mely alatta egységes, alkotmányos állammá fejlődött. Garibaldi, Cavour dicőségében osztozkodhatik, mint annyi kiváló emberek jelentőségében, ambar személyes nagyság és lángész tekintetében mögöttök távol maradt. A pápasággal mind haláláig küzdelmei voltak, az olasz egység megalkotásával a pápa világi uralma elsodortott. Mely vallássalaggal bírt, melyről a történelem sok jellemvonást feljegyezhet, bár az egyházból kiátkozott király vala. Elete egyszerű volt. Legtöbb gyönyörűségét a vadászatban találta, fény és udvari szertartásoktól menekülni ohajtott. Victor Emanuel 1849 óta Szardinia s 1861 óta pedig Olaszország királya. Velencét 1866-ban szerezte meg, az olasz egységet 1870-ben szorozta meg, midőn lakását Rómába tette át. Az egyház, mint említők, bár kiátkozta, utolsó perceiben a világ utolsó eszközeit nem tagadta meg tőle. Befejtette az ujjazsúlyt és nagy munkáját, népe méltán gyászolhatja nagy halottját és szívébe zárva őrizheti emlékezetét. Rómából hónapok óta terjedtek a pápa halálhírei, a pápa jobban van s a király, ki még férfikorában élt, hirtelen pár napi szenvedés után elhunyt. II. Victor Emanuel a sardiniai király Károly Albertnek fia 1820. márc. 14-én született. Az Ausztria elleni hadjáratokban atya mellett részt vett s 1849. márc. 23-án atya leköszönése után nyomasztó viszonyok között foglalta el a trónt. Országán ütt sebeket a béke után orvosolni kezdte s míg a többi olasz tartományokban zavarások uralkodtak, addig Sardiniaiban alkotmányos élet, rendezett szabadság alapján Victor Emanuel is népszerűen uralkodott országában. 1859 ben az osztrák olasz háború kitört; eredménye lett, hogy egyesítettet Lombardiá Sardiniaival, míg utóbb Velence s az egyházi-állam egy részének kivételével a többi Olaszország is Sardiniahoz kapcsolott, mire Olaszország királyi címét Victor Emanuel 1861. márc. 17-én a maga és utódai számára

felvette. Saját családi tartományát: Savoyát és a nizzai grófságot III. Napoleonnak, ki Ausztria ellen vele szövetséghez, átengedte. 1866-ban Ausztria ellen Poroszországgal szövetséghez, hogy Velencét megkapja. Custozánál és Lissánál megverett ugyan, de Ausztria a poroszok győzelme után átengedte Velencét Napoleonnak, a ki aztán Olaszországnak adta. 1842. apr. 12-én nőül vette Rajner osztrák főherceg második leányát Adelheidet, ki 1855. jan. 20-án meghalt. Ezen házasságából egy leánya született: Clotild főhercegnő, ki 1859-iki január 4-én Jerome Napoleon neje. — Meghalt a király! „Éljen a király!” Midőn Olaszország királyá behunyta szemét, fia Umberto trónörökös proklamált Olaszország királyává. Első műve volt a minisztérium megerősítése, így tehát az alkotmányos hatalom tényezője nem szenvedett csorbát. II-ik Victor nem él, de él szelleme, él fia, ki nemes szívéről e tekintetben méltó fia. 1866. ápr. 22-én lépett házasságra a most 33 éves férfit Savoyai Margittal, unokahúgával. Adja az ég, hogy minden tekintetben méltó örökös legyen Umberto király!

A „Petőfi-társaság” vasárnap délelőtt tartotta a m. tud. akadémia disztermében II-ik évi nagygyűlést, melyen nagyszámú és válogatott közönség gyűlt össze. A társulat egy évi működése által megmutatta, hogy fennállása nemcsak célirányos, de szükséges is, mert a fiatal írók egyesítése által fényes eredményeket mutathat fel hazánk hanyatlásnak indult szépirodalmának felvirágztatására. A gyűlést Jókai Mór nyitotta meg. Igen szép beszédet tartott, felemlítette azon kegyetes buzgalmat, melylyel hozzájárult a Petőfi-társaság által megkezdett és végrehajtott Petőfi kereséshez. Sajnálatos — ugymond — azon eljárás, mely a nemzet fájdalmára egy furfangos csaló törekvéseinek áldozatul esett. Tekintetét majd a jövő felé irányozza, megemlékezik a jövő évi sanyarúságairól, veszélyeiről s azon harcról, a minnek annyi kitűnő elmék estek áldozatul. A költségek nem szabad pihentetni lántját, valamint a Petőfié sem pihent, sőt e lántól lehangozó „dal végezte be a harcot s ez a harc végezte be dalát”. Szana Tamás titkári jelentése következett ezután. Haza! „Krisztus Rómában” és Zichy Géza gr. „Hazajáró lélek” című költeményei tetszésben részesültek. K. Papp Miklósnak „A Petőfi polyákja” című rajza, melyet Balázs Sándor olvasott fel, végér derült hangulatban tartotta a közönséget. A szerző zajosan megtapsoltatott. Bartók Lajos „Szemere Miklóshoz” írt költői epistoláját olvasta fel. Vértési Arnold „Idegen földön” című elbeszélése igen sikerült volt, csak ne lett volna oly gyenge hanggal előadva, milyenlen Vértési bir. Legjobban tetszett az utolsó szám, Endrődy Sándor „A gyermek” című értelmes költeménye, melyet Paulay Ede szavalt igen remekül. Kettős élvezetben részesültünk. A gyűlést Éjszaki Károly alelnök zárta be, miután a társaság tagjai a „Hungaria” disztermébe gyűltek társas ebédre, mely 5 óra utánig tartott.

A farsang már beköszöntött. Az első ágyut már hallottuk, a háború megkezdődött. A nőipart tancvigalma igen jól sikerült az egylet helyiségében a nagykereszt-utcában, hol az ivadban még ilyen „bátyu-bált” szándékoznak rendezni. Mintegy 150 forintot hozott a kedélyes táncvigalom az egylet javára. Sok szép és kitűnő hölgyeket

TARCA.

Szerencsés lövés.

Történeti beszély.
(Braunfels E.)
(Vége.)

Ebben a pillanatban lépett be a szobaleány, jelentve, hogy Surville ur tiszteletét akarja tenni. Margit arcán az öröm láthatólag tükröződött viszsza, mit azonban atyja nem vett észre.

— Kár, hogy félbeszakítottunk, — mondá Margit tetteve — de nem utasíthatom el, annyira lekötöztet. Ne haragudj hát kedves atyám, ha be-bocsátom.

A feleletet be sem várva intett a szobaleánynak s néhány perc múlva Rudolf a szobába lépett illetelmesen meghajtva magát.

A bemutatás után, mely hamar végbe ment, egy asztal mellé ültek, miközben Margit intés és egy odalopott szó által Rudolfot némileg figyelmeztette, hogy a dolog nem áll épen rozsl. Eleinte a társalgás a közönséges napi eseményekről folyt, de már itt is bizonyítékát adta Surville éles eszének. Majd a politikára áttérve, élénkebb lett a beszéd s itt már oly meglepő ismereteket árult el az ifjú és oly határozott ítéleteket mondott, hogy az öreg gróf gyakran bámulva tekintett rá, nézeteit helyeselve.

Azonban a társalgás minden élénksége mellett is valami nyughatalanság és elfogultság volt Rudolftól észrevehető, mi az öreg gróf figyelmét sem kerülte ki. Nem ritkán az ifjú merőben tekintett Margit szemébe, mintha keresne abban valamit, mi az öreg gróf előtt ez idő szerint még talány vala. Margit nyughatalansága fokról fokra nőtt; némelykor félrefordulva hosszasan sohajtott

látunk: Lendvayné, Bulyovszkyné, Cseh Irént, Pesti Gizellát stb. A bálbizottságok körében nagy élénkség uralkodik, mindenik érdekessé iparkodik tenni, melynek sikere a közönség jókedvétől függ. A váci utcában a „Nemzeti pallón” s a bálbizottságok hagyományos táborán Carneval zászlója már ott leng. Igen, a bölcseszek az, kik lilla és fehér színű lobogót tűztek oda, jelentvén e hó 12-én tartandó báljukat. A király, királyné és a trónörökös ő felségei a bál játékony céljának előmozdítására 100 forinttal járultak. Az írók és művészek társaságának febr. 5-én tartandó báljukra a lady patronesse tisztelt Tisza Kálmánnal volt szíves elfogadni. Lesz tánc és szép leány elég, csak győzze s ne merüljön ki zsebünk.

Pestmegyeiek tegnap nagy napja volt. Megtörtént a pestmegyei választás, mely fényesen vitta ki tusáját. Szabad polgárokhöz illően viselték a pártok magukat, mert igaz elvek és nem személyek állottak egymással szemben. Pestmegye azon férfút emelte alispáni székébe, ki politikai pályáját Pestmegyénél kezdte még a forradalom előtt s azon iskolából került ki, honnan a Földvár Gyáborok, Nyáry Pál stb. Pestmegyében s annak törvényhatóságában van függetlenségi érzet és életérő s az nem fog kihálni onnan, egy Pestmegyéből, mely a haladás lobogóját annyiszor vitte s melynek termőből Kossuth, Széchenyi, Dessewffy, Nyáry s még annyi jelesek lelesültek. Sok szerencsét kívánunk Pestmegye ujonnan választott tisztviselőihez.

A nemzeti zenede Huber Károly és Szuk Lipót érdemes tanáruk 25 éves jubileumát, valamint Barabás Antal Pál 37 éves pénztárnoki működésének ünnepét kegyeletteljesen ülték meg a tanárok és nagyszámú barátai. Tanítványaik sok praeciosival és izléssel adtak elő darabokat. Bortay Ede igazgató emeledett beszédet tartott, s átadta az emlékeket: két ezüst babérokoszort s egy ezüst serleget (ezt Barabásnak, melyeket a jubileusok meghatva vettek át.

H. Dözsá Géza.

Háziipar mozgalom.

A Székely háziipar érdekében a „Nemere” hasábjain felhívtuk volt az érdeklődő közönséget. Binder Lajos gépész mérnök urnak mutatványos előadására minél többen megjelenni. Örömmel üdvözljük a magas kormányának intézkedését, a midőn a székely polgárok vagyamosodásának előmozdítására ily szakképzett fiatal erőt adott a háziipar egyesületnek rendelkezésére.

Binder ur a legnagyobb kitartással s örömmel magyarázta el a naponként összegyűlt közönségnek a kiállított szövetek, kendők előállítását, sőt mi több egy pár hölgyet és férfit rövid idő alatt annyira kiképzett, hogy azok egész könnyűséggel készítek azon iparcikkeket, a melyek Csehország északi, valamint Szászország Oederan és Frankenberg környékén több mint 10,000 lakosnak adnak keresetet. Az említett kendők s csipkék készítése a lehető egyszerű, annyira, hogy azok 10, 8 éves gyermekek által előállíthatók. A nevezett helyeken majd minden fiu s leány gyermeknek kötelessége naponként legalább egy kendőcskét vagy egy pár csipkét előállítani s azon 15 krajcárnyi munkabér, melyet a szülő gyermeke részére meg-

s atyja kérdő tekintetét ilyekezett kikerülni. Ezen talányos magaviselet a gróftól végre boszontani kezdte s türelméből kifogyva ezen szavakkal: „De az istenért, hát mi történik itt tulajdonképen?” — haragosan felugrott.

Margit nem birt többé magával, csaknem alétlan rogyott atyja keblére s zokogva tördel: — Bocsánat kedves atyám, hogy nem volt bátorságunk kívánságainkat azonnal megvallani neked. De most minden tartózkodás nélkül kimondom: itt ezen férfi nyílt tekintetével és nemes lelkevel az, kinek egész életemet szentelni akarom, és most atyai áldásodat kérjük.

Ez oly váratlanul érinté az öreg gróft, hogy nem találta rögtön feleletet. Előbb kibontakozott leánya karjai közül s aztán — miközben homloka elsötétedett — kiáltá:

— Szent isten! miféle megrohanás ez? Hát olyan kevés bizalmam van atyádhoz, hogy nem mered szivedet nyugodt lélekkel kitárni?

— Bocsánat gróf ur! — vevé föl a szót Rudolf — itt oly akadályok forogtak fenn, a melyeknek leggyőztesére a helyes utat eltalálni épen nem volt könnyű. Azonban most már mindent tud és leánya boldogsága van a kockán.

— Igen atyám! — kiáltá Margit — Sohasem fogok a durva gróf neje lenni s bizonyára te sem akarhatod, hogy leányod oly férféhoz legyen kötve, ki a fényt, mely a Rabrasse grófok nevét körül sugározza, örökre elhomályosítsa. Add hát áldásodat szívünk frigyre és légy meggyőződve, hogy nem fogod soha megbánni.

Ezzel Rudolf kezét megfogva, könyörögve tekintett atyjára. A gróf felindulását még nem győzte volt egészen le, de midőn Rudolf nyílt, lelkes szemébe nézett, azon meggyőződésre jött, hogy a férfi, ki előtte áll, képes lesz leánya boldogságát megállapítani.

— Valóban — kiáltá — egészen a régi jó szokás ellenére van. De hiszen a régi Rabrasse-ok

takarit, alapját képezi azon capitalisnak, mellyel a már felnőtt nő vagy férfi az életbe lép s megkezdheti gazdálkodását. Gondolja meg a t. c. közönség azt, hogy országszerte nagy feltűnést okozott a szorgalmi deficit azon híre, hogy 4—5 év óta 130 —180 millió forinttal többlet ausztriai ki osztrák s külföldi, többnyire öltözkézi cikkeikért, mint a menyinyit gabonánkért bevettünk s igen sajnos volna most, midőn kicsinye s nagyjának munkához kelene látni, elmaradottságunk s szegénységünk okait nem ön magunkban, hanem Ausztriában, vagy a kereskedelmi szerződések pontjaiban keresni. Át kell lépniük a tettek mezejére! mozgásba kell hoznunk az országban minden munkás kezét, dolgozzon kicsinye, nagya, nők, gyermekek s vének kívált télen át, hogy mindinkább kielégíthessék a belfogyasztás igényeit s így mindinkább megtakaríthassák a külföldi cikkeikért adott összeget, a mely körülmény a haladás mezején a legszükségesebb lépés, nem pedig a szükségesnek erőszakos korlátozása.

A Székely háziipar egyesület választmánya elhatározá egy szövetségi tanmühely berendezését, mely intézmény lesz hivatva, első sorban értelmes s gyakorlati munkás, vagy munkásnő kiképzésére; a tanmühely először 4 szövöszékkel fog birni, vagy is csak később a szükségeshez mérten lesz megnagyobitva; a következő szövetek lesznek előállítva u. m. durva pokroc szőnyeg, asztalterítő, angolvászon, közönséges ágyruha és asztalméző. Hogy más helyen mennyire érdeklődnek ezen mozgalom iránt, tanúsítja a n-szebeni országos tébolyda igazgató-ságának egy átirata, melyben mintákat kész a külföldi szövetekből megrendelés végett, mit fájdalom, ez idő szerint még nem teljesíthetünk.

Midőn ez ügy iránt érdeklődő közönségnek ezt tudomására hozom, egyszersmind megjegyzem azt is, miszerint Binder ur, ki már a szükséges gépek és szövöszékek után ment Szászországba, e hó végén a gépekkel együtt meg fog érkezni és azután a munkát azonnal megkezdli.

Mesze kiható eredménye leend a népre nézve az egyesület ezen üdvös intézkedéseknek, de valódi haszon csak akkor háromlik rá, ha az arra hivatott nagy sokaság felfogja saját jövőjét és a szerint cselekszik, mint az erre hivatottak jóakarattal nekik tanácsolják.

Értesse meg minden lelkes, tanító, bíró stb. értelmes egyén a kevésbé értelmessel ezen üdvös intézkedést, mert csak akkor érdemlik meg a „nép jóakaróinak” elnevezését.

Egy munkás.

Vidéki élet.

Bereck, 1877. dec. 10.

A kézdi-vásárhelyi oltár-egyletnek mult hó 18-án megnyílt s 22-én bezárt szép kis tárlatáról sietek becses lapjaitisztelt olvasóit értesíteni. Alig egy rövid év! s már is a jó földre, a buzgó honfiak s lányok szívbe vetett kis mustármag terebélyes fává nőtte ki magát, melynek ágai alatt 27 szegény, templom élvezi a játékosnyás üdvös kifolyását. Jelen sorok célja egy rövid évi működés corollariumáról, a szépen sikerült tárlatról megemlékezni.

Ugyanis: alapszabályaink 22. §-a értelmében egyik feladata lévén az egyletnek: egy évenként rendezendő tárlat, nem minden aggodalom nélkül folyt a tanácskozás többször arról, hogy vajon az egylet első évében rendezessék-e ily tárlat? hogy

sem tartották meg e szabályt épen oly szigoruan. Legyen hát. Az ég adja áldását reátok!

Margit ajkairól egy örömkialtás hangzott el, Rudolf pedig tulboldogan ragadta meg az öreg gróf kezét, ki őt keblére vonva megcsókolta.

Az öröm, mely a Margit szobájába tért, hármoknál nagyon különböző módon nyilvánult. Mig az öreg gróf nagyon élénken beszélt s különös előszeretettel tekintett saját és leánya életére viszsza, addig Rudolf és Margit nem találtak szót örömkifejezésére, pedig minden kívánságuk beteljesedett.

Csaknem egy egész óra telt el így, midőn az öreg gróf tekintete az órára esett, mely Margit asztalán állott.

— Ezer villám! már 11 óra, — kiáltá a gróf — mely időben ő felsége kihallgatásokat szokott adni. Siessünk hát, mert ezúttal mint jegyeseket akarlak ő felségének bemutatni s egyszersmind kegyelmes beleegyezését kérni a házassághoz.

Mi szolgálhatott volna az ifjakkal nagyobb örömkre, mint ez? Egy félóra múlva már jelenté a szolgálattelvő tiszt a királynak, hogy az öreg Rabrasse gróf vejevel és leányával bebecsáztatását kéri. A király meg mindig rozsl hangulatban volt. A kormányügyektől egészen távol tartotta magát s kevésbé fontos kihallgatásokat visza s utasított. De az öreg Rabrasse gróftól nem utasíthatta viszsza s így készenek nyilatkozott elfogadására.

Midőn az öreg gróf leányával és Rudolfal belépett, a király ilyekezett a lehetőleg nyájás arcot mutatni; de amint Surville nevet hallotta, arca egészen elsötétedett.

— Surville Rudolf! Surville Rudolf! — kiáltá és gyorsan íróasztalához fordulva egy lap papírt vont elő.

— Ön azon Surville, — folytatá aztán a király, alig fékezhetve haragját — ön az, a ki ezt írta? . . .

vajjon lehet-e számítani a tagok s más jötevők azon áldozatkésztségére, mely annak életet adjon? Határozatba ment: legyen tárlat, ha az nem teljesen sikerülne is, mindenesetre, míg egyfelől a kezdeményezés nehézségei kimentendők a jóakarattal: addig másfelől buzdító példát fog nyújtani a jövőre. Számításunkban nem családunk. A szerény kezdetet ohajtott siker koronázza. Alig mentek szét az önkéntes adakozásra szólító levelek és izek, már is tömegesen hozták meg és rakták le az utórára az egyleti és biztományi tagok szerény adományait.

Mint mindenütt, úgy itt is jó példával ment előre elnök báró Szentkereszty Stephánia ő méltósága, ki egy gyönyörű fehér virággal himzett fekete kazulát hozzatartozóival és két fekete oltárnárnát ajándékozott a tárlatnak. Ezt követte erdélyi püspök ő nagyméltóságának oltár-egyletünk fővédnökének becses adománya két szép ünnepi kazula hozzatartozóival. Továbbá herceg Gyhkáné Párisból, Dobál Kristófné, Császár Lukácsné, Bánai Gerőné, és Novák Sándorné adományai kazulák és pluvialékból. Ugy szintén tömeges áldozattal járultak a tárlati cikkeket szaporításához Kézd-Szentlélek, K. Várhelyi lelkes és buzgó honleányai. Végre egyes urnók, asszonyok és községek. Annnyira, hogy már az 1877. év november 18-án megnyitott tárlatban a különböz szobánál szebb, kisebb, nagyobb cikkeket és tárgyak tarka vegyületeit, azok csinos és izletes berendezését 10 kr belépti díj mellett meglepő bámulattal szemlélhette a tisztelt közönség.

E sorok írója maga is belépve a tárlatba látván e reményt felülmúló szép eredményt, önkéntelenül e szavakra fakadt: „A mai kultur világban ez több a soknál! Hála neked jószágistenünk, hogy még „non omnis homo corruptus viam suam supra terram“, hogy még vannak élő hitben gazdagok, kik kész örömmel hozzák meg a legdrágább oltári szentiség imádása és annak szegény hajlékai felségelése és ékítése szánt becses adományait.

Természetes, rendre vizsgálódott a kirakatok hosszu során s magam se tudtam: vajjon a csinos és izlettelen berendezést e, vagy pedig az egybegyűjtött önkéntes adományok sokaságát csodáljam inkább? Egy ily kezdeményezésnél persze, hogy mindkettőt. Legyen azért örök hála és köszönet nektek anyaszentegyházunknak, a sokat kesergetett s mégis szerető karokkal ölelő édes anyának buzgó gyermeknei — áldott nőem! kik a fájdalom könyekét jötevő kezekkel törlik le a bánatos arcáról. Kik nem gondolva a világ durva előítételeivel, sőt megvetve éles gúnyait, nyitl arccal vallják meg az atyát, hogy ő is ne szégyeljen övéinek vallani titeket.

Jötték önméltóságuk hordója jutalmát, dicsőretre nem szorul, de őszinte köszönetet nyilvánítani a jötevőknek a nélkül, hogy a szerénység szelid vonásait beárnyalja — gondolat illő és méltányos dolog. Azért mindenek felett fogadják a nemeslelkű bárónő egyletünk éllete, tárlatunk díszé és fényé mindnyájuk hálás köszönetét! Fogadják a buzgó rendezők jelesen id. Dávid Istvánné, Bánay Gerőné és Landt Józsefné urasszonyok, mint a kik ügybuzgalommal fáradoztak reggeltől fogva késő estig tárlatunk létesítésén. Isten bőséges tárából legyen megjutalmazója minden, a szent cél elérésére tett áldozataiknak.

Bezárom leveletem. Távvozom a tárlatból, mert

Bámulva tekintett Rudolf az oda nyujtott papírra.

— Az igaz, hogy ez az én kézírásom, de . . .
— S ön még szemtől szembe mer velem állani? — szakította ő félbe a király — velem, a kit oly szemtelenül mocskolni merészkedett?

— De istenem! Felség! — viszonzá Rudolf — hogy értem ezt? — Aztán mintegy segílyt keresve, majd a grófra, majd Margitra tekintett, a kik bámulatukban szóltanul álltak ott.

— Ha ön irta ezt, úgy itt nincs helye, hogy bővebb felvilágosítást adjon! — folytatta a király ingerült hangon.

— De én nem irtam! — jegyezte meg Rudolf.

A király kezdett bámulni.

— S nem ön szerzője ezen gunyiratnak?

— En először felségedtől hallom, hogy olyan egyáltalán létezik s ha az irás az enyémhez hasonlít, az csak történetesség, a miről én teljességgel nem tehetek.

A király nagyot sohajtott.

— Megfoghatatlan — viszonzá. — De hogyan jó hát ön kapcsolatba a gunyirattal és különösen, hogyan kerülte ki ön a bastille, hiszen a befogadási parancs ki volt adva.

— Sajnálom felség, épen semmi felvilágosítással sem szolgálhatok! — válaszolta Rudolf.

— Ugy legközelebb azon vadászhoz kell fordulnunk, kinek az illető rendeletet Párisba kellett vinni, — folytatta a király s egy csemettyével, mely íróasztalán állott, csemetgett. Ezen pillanatban homlokát dörzsölni kezdő, mintha valamit emlékeztetné akarna hozni.

— Ah, épen most jut eszembe, hogy a reggel a párisi rendőrfőnöktől valami jelentés érkezett, de nem voltam olyan hangulatban, hogy hivatalos ügyekkel foglalkozzam s így a dolog elintézetlen maradt. Hátha ezen jelentés mindenről felvilágosítana?

Ezen szavakkal fölvetve az asztalról a levelet,

nincs többé miben merengjen el lelkem s gyönyörködjek szívem. A csinos szép rend földulva, a tárlat asztalait ékítők megfosztva; a terem jobbára kiürítve. . . . Mi történhetett? Nagyon sok. 27 templom részére beadott kérvények letárgyalatván, mindenek a lehető és kitelhető cikkeket megszavaztattak s mintegy 390 drban kiosztattak. Ez lön oka a pusztulásnak. . . . A hidegtől reszkető kisdied Jézus képeben eljöttek a szegények s hogy a fázó gyermekeket meleg polyaiba takargathassák oltáraikon, megfosztották a tárlatot. . . . tán mondanom se kel, miként vetelkedtek és törekedtek, hogy kiki kapjon valamit s ne térjen vigasztalás nélkül haza. Mert, hogy a kezdetleges állapot nehezítette az igazságos classificalást, a cikkeket méltányos kiosztását — az való és igaz. De a végén hála istennek jutott is, maradt is. Rajta hát szegények, kik alanzimást kaptak, térjétek vissza s adjatok hálát jötevőiteknek. Mondjatek egy „isten-fizessé“ az illetőknek.

Végül nem hallgathatom el oltár-egyleti elnök bárónő azon újabb nagylelkű adományát, mellyel egy gyönyörű olajfestői oltárképet ajándékozott a tárlatnak 300 frt értékig kisorsolás végett. Ehez nem kell kommentár. Hoc coronat opus et finem.

Isten velünk és ügyünkön!

Egy tag mint szemtanu.

Osodla, 1877. jan. 14.

Tisztelt szerkesztő ur!

Szíves engedelmével bátor vagyok az Osodlán 1877. december 27-én a helybeli iskola javára tartott szini előadás jövedelméről részletes kimutatást közölni.

Ugyanis összes bevétel 12 frt 50 kr, kiadás 7 frt 50 kr; így a jövedelem 5 frt. Ebből még levonódik a szinpad készlet, mely szintén az iskolának visszahagyott, 2 frt 98 kr, tehát pénz maradt 2 frt 2 kr.

Nagyon sajnós, hogy nagy községünkben ily kevesen vannak azok, kik a jó ügyért s a jótékony cél előmozdítására készek valami áldozatot hozni. A nagyobb rész nemhogy az előbbiekhöz csatlakozni és vállaltve iparkodni a szent ügyet felkarolni, sőt inkább kész volna minden teketória nélkül az iskolát újra az Ojtozba felvitetni és azt az Ojtoz vízen Moldvába eresztetni.

Különben köszönjük a jelenlétnek szíves pártolását és ohajtanók, ha még ily eset fordulna elő, hogy minél nagyobb közönség pártfogásában részesülhetnénk.

Egy huszár.

LEGUJABB.

Bukurost, jan. 13. A fegyverszüneti hírek koraik. Epen most vette heves ostrom alá a török feketetengeri flotta a nyugati partokat. Miklós ngy. személyesen vezeti Drinápoly ostromát. A porta vonakodik az európai hatalmak megkérdése nélkül végleges békefeltételeket ajánlani a fegyverszünettel egyidejűleg.

Malta, jan. 13. Egy londoni távirati utasítás folytán Hornby tengerenagy tábornokává a „Sultan“ fedélzetén Levantába megyen. Mindkét hadihajó mielőbb elindul.

Szentpétervár, jan. 13. Odessából jelentik péntekről: Ma két török monitor Eupatoriához délután fél 4 órakor minden ágyujából löni kezdett. Három

mely egy ezüst tálcán hevert s a sorokon hirtelen átfutott.

— Csak részben van megoldva a talány, — folytatta a király. — A rendőrfőnök jelentése szerint az udvari vadászra, kinek tegnap este a rendeletet Párisba kellett vinni, éji utóban rálöttek. A golyó, mely kétségen kívül arra volt szánya, hogy a vadász életét kioltja, történetesen a börtáskába furódott, a mely rendeletemet tartalmazza s annyira meggyengítettett általa, hogy a vadásznak épen semmit sem ártott. De rendeletemet annyira széttúzta, hogy a rendőrfőnök értelmét sehogysem tudta kivenni, és így történt, hogy ön nem lett letartóztatva.

Margit arcán egy örömsugár villant fel, mit a király észrevéve, feléje fordult és így szólt:

— Legyen nyugodt, kisasszony; meg vagyok győződve, hogy az egész dolog teljes melegegdedséssel fog végződni. Az oknak, mely a rendelet végrehajtását megakadályozta, nyomára jöttünk. Nincs hát egyéb hátra, mint azokat, kik a gunyirattal ide hozták és Surville urat szerzőnek bélyegezték, kihallgatni, tudniillik Fourion és Barrière urakat.

Az utóbbi név hallatára összeresztett az öreg gróf s a jegyesek is megütődtek. A király ezt észrevette.

— Van a fiatal grófnak talán valami összeköttetése? — kérde.

— Fájdalom, felség, — viszonzá a gróf — leányom kezét kérte, a ki azonban már választott volt.

A király meglepetve tekintett a grófra.

— Ezen körülmény nagy hasznunkra lehet; folytatta aztán — remélem, hogy nemskára tisztába jövünk. Tessék csak egy kissé ide a mellékszobába vonulni, azonnal felhívom a két fiatal embert, kik a mint észrevevém, most épen a parkban sétálnak.

A fiatal emberek után küldött hát a király,

negyed hatig már 135 lövés történt; néhány épület lerontott s hét tüzerünk megsebesült.

Tiflis, jan. 13. Baiburtina (Muktár) a törökök megverettek. Jan. 9-ike óta Erzerum teljes ostrom alatt áll.

Róma, jan. 13. A király temetési gyászszertartása e hó 17-én, eltemetése 19-én lesz.

Selvi, jan. 13. Gurkó előháda bevette Mecs-kát; az oltukovi, pechorni, topolnicai és ichtimani csatában veszteségeink csekélyek.

A „Montagne Revue“ írja: A legújabb hírek szerint kétségtelennek látszik, hogy a fegyverszünetet béke fogja követni. Biztos forrásból vett értesülés szerint a muszka békefeltételek ezek lesznek:

1) Oláhország teljes függetlensége, a nélkül, hogy királlyággá emeltetnék.

2) Szerbia teljes függetlensége némi terület-nagyobbítással.

3) Montenegro teljes függetlenítése.

4) Kars, Batum és Erzerum átengedése.

Ausztria-Magyarország már ezen feltételek közt sem engedi meg, hogy

1) Montenegro a Sutturinában kapjon terület-nagyobbítást.

2) Szerbia területnagobbítását nem tűrheti meg, ez ellen óvást emel.

3) Ausztria-Magyarország megengedi ugyan, hogy Bolgárország önkormányzatot kapjon egy dinasztikus kormányzóval, de ez a porta fensősége alatt álljon. Ezt azért engedi meg, mivel azt nem tűrné, hogy Oláhország a Duna jobb partjára terjeszse ki határát.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Bálkrónika. A sepsi-szentgyörgyi tüzoltó-

egylet f. hó 26-ára hirdetett táncvigalmát febr. 2-án tartja meg. Az elnapolás — igen helyesen — azon okból történt, hogy a városház díszterme, mely bálteremül szokott használatni, egészen új díszletekkel szereltetik fel s a munkát alig végeznék be addig. A mondott napon azonban igen szép és látogatott bála lesz kilátásunk, annyival is inkább, miután az egyletnek sikerült bálanyál Potsa Józsefné ő méltóságát megnyerhetni. Felhívjuk tehát úgy a város, mint vidékünk közönsége figyelmét ezen élvezetesnek és látogatottnak ígérkező táncvigalomra. — Ezzel kapcsolatban jelezni kívánjuk — felkérés folytán — miszerint a farsang alatt városunkban rendeztetni fog még két fényes bál. Az egyik február elején, a másik vége felé. Bővebb részletekről még nincs tudomásunk. — A Kézd-Vásárhelyt létesített közkórház javára Kézd-Vásárhelyt febr. 23-án táncvigalom tartatik. Nagy Ajtán az ottani olvasó-egylet javára közelebből zártkörű táncvigalom rendeztetik. Bikfalván az ottani olvasó-egylet könyvtára gyarapítására január 26-án táncestély rendeztetik. A k. vásárhelyi olvasó-egylet jan. 26-án zártkörű táncvigalmat adand Kézd-Vásárhelyt a városház nagyméltóságában. Felhívjuk a t. közönség becses figyelmét e táncvigalomra, mert meg vagyunk győződve, hogy az e farsangon városunkban a legsikerültebbek egyike leend, annál is inkább, mert a rendező bizottság szerencsés volt bálanyálur dr. Sinkovits Ignácné ő nagyságát megnyerhetni. A meghívó jegyek e napokban fognak szétküldetni. Azok, kik ilyet netán vétségéből nem

az öreg gróftól és a jegyeseket pedig a mellékszobába utasítja.

Barrière és Fourion nem sokáig kerestették magukat, mert hangos beszédök után azonnal fel lehetett őket találni. Egy negyedóra múlva már a király előtt állottak.

Az uralkodó homlokát összeráncolva néhány ügyes kérdést intézett hozzájuk s a fiatal emberek kik a reggelinél meglehetősen hozzáláttak a borhoz, azonnal megvallottak mindent.

A király egészen magán kívül volt haragjában, hogy ily rútul megcsalva és rászédve látta magát. Minden késedelem nélkül a bastillebe záratta a két cselzővőt, a hol több éven át alkalmok lehetett lelkiismeretlen tettöket megbánni. Annál kegyesebbnek mutatta magát az Rudolf és ennek szép menyasszonya iránt, oly rangot és helyet jelölve számukra az udvarnál, mint sokan irigylhettek. Ezen kitüntetésnek leginkább az öreg Rabrasse örövendett, ki ezután veje dicséretéből sohasem fogott ki. Margit és Rudolf pedig egymásban találták fel legfőbb boldogságukat, mely egész életükön keresztül hű maradt hozzájuk.

Nemsokára az udvari vadászszal történt esemény is világosságra jött. A gyanu alapján Tibaut urat azonnal befogták. Eleinte makacsul tagadott mindent, de végre mégis rábizonyult a tett s több évi gályarabságra lett elítélve. Az öreg Rabrasse gróf örömeiben, hogy oly derék vót kapott, az udvari vadásznak oly tekintélyes összeg pénzét ajándékozta, a melyvel egész bátorsággal járulhatott Anna atyja elébe, hogy kezét megnyerje, a mit csakugyan meg is nyert.

A gunyiró kiletét sohasem tudták meg. Később Páris irodalmi salonjaiban emlegették, hogy valószínűleg az elmes és szellemes színjátékíró Regnard lehetett, de teljes bizonyosságra sohasem jöttek felőle.

